DR
K3NC2RT
HUS4T

DR
Symfoni
Orkestret
Danish National
Symphony Orchestra

Søndag 31. december 2017 kl. 13.00
Søndag 31. december 2017 kl. 17.00

NYTÅRSGALLA

DR SymfoniOrkestret
Lorenzo Viotti, dirigent

PROGRAM

Søndag 31. december kl. 13.00
Søndag 31. december kl. 17.00

DR Koncerthuset
koncertsalen

DR SymfoniOrkestret

Lorenzo Viotti
dirigent

Soo-Jin Hong
koncertmester

Koncerten kl. 13.00 sendes direkte i P2 Koncerten. Koncerten 29. december blev optaget til TV og sendes på DR K i aften kl. 20.00

P2 DR K DR

I koncertpausen byder DR SymfoniOrkestret og kokken Søren Westh på kanapéer og et glas bobler i foyeren. Se menuen og læs mere på side 10.

Ved koncerten kl. 17.00 vises H.M. Dronningens nytårstale i Koncertsalen umiddelbart efter 1. del af koncerten.

JOHANN STRAUSS d. y. (1825-1899)
Flagermusen: Ouverture

Leichtes Blut, Polka schnell

JOSEF STRAUSS (1827-1870)
Friedenspalmen

JOHANN STRAUSS d. y.
Tritsch-Tratsch-Polka

Seid Umschlungen, Millionen!

Orpheus-kvadrille

JOHANNES BRAHMS (1833-1897)
Ungarsk dans nr. 1

PAUSE (35') ca. 13.50/18.15

RICHARD WAGNER (1813-1883)
Lohengrin: Forspil til 3. akt

PIETRO MASCAGNI (1863-1945)
Cavalleria rusticana: Intermezzo

GIUSEPPE VERDI (1813-1901)
Skæbnens magt: Ouverture

GIOACHINO ROSSINI (1792-1868)
Wilhelm Tell: Ouverture

JOHANN STRAUSS d. y.
An der schönen blauen Donau

Chef for DR Kor & Orkestre: Kim Bohr
Repertoirechef: Tatjana Kandel
Producent: Curt Kollavik Jensen

Producer: Bernhard Güttler
Musikteknik: Ossian Ryner
Produktionsleder: Adam Stadnicki

Redaktion & korrektur: Helle Kristensen
Design: E-Types & DR Design
Tryk: Trykportalen ApS

Kære publikum

Hjerteligt velkommen til årets sidste koncerter med DR SymfoniOrkestret. Vi glæder os altid særligt til nytårskoncerterne, fordi vi i fællesskab får lov til at sætte et festligt, musikalsk punktum for året der gik – sammen med jer i publikum og sammen med tusindvis af lyttere og seere over hele Danmark, der er med os 'i æteren', som det hed i gamle dage.

Da Kammersanger Emil Holm for mere end 90 år siden virkeliggjorde sin vision om at bringe den levende musik ud til alle danskere, havde han og hans teknikere rigeligt at gøre med at få transmitteret musikken ud i den ene radiokanal, der var til rådighed for danskerne. De pionerer, som dengang havde succes med deres modige forehavende, skulle bare vide, hvilken teknisk eksplosion der er sket i de senere år. Hvor man i begyndelsen blot havde én radiokanal til rådighed, kan musikken og sangen i dag distribueres på utallige måder og steder – og ofte er transmissionen uhyggeligt virkelighedsnær.

I DR's kor og orkestre er vi dybt taknemmelige for vores forgængeres store arbejde – både på det kunstneriske og det tekniske plan. Men vi har samtidig blikket fast rettet mod fremtiden, for vi ved, at hverken musikken eller formidlingen må stivne eller gro fast i vante former. Hver eneste dag udfordrer og udforsker vi i DR mulighederne og spændvidden i musikken, teknologien og formidlingen – vi kæmper for at tilbyde "det bedste, kun det bedste", som var Emil Holms berømte motto.

Alt, hvad vi spiller i DR Koncertsalen, optages og gøres tilgængeligt for alle danskere – og meget kommer også ud til et internationalt publikum. Det stiller enorme krav til vores musikere og sangere at vide, at hver eneste tone optages, deles og gemmes til evig tid. Men samtidig giver netop denne bevidsthed en særlig intensitet og et ønske om altid at yde det absolut bedste – at prøve at spille en lille smule bedre end vi gjorde i går. Denne stræben gennemsyrer alt, hvad vi gør, og giver os en fantastisk spilleglæde i orkestret.

Den dynamik og kvalitet, som DR's kor og orkestre præsterer i disse år, vækker international genklang, og vi kan se, at førende, klassiske kunstnere fra hele verden nærmest står i kø for at spille eller synge med os her i Danmark. I samarbejde med de trofaste og generøse fonde, der støtter vores

kunstneriske virke, lykkes det i disse år for os at præsentere danskerne for noget af det ypperligste i verden indenfor den klassiske musik – ikke mindst denne koncerts unge dirigent, Lorenzo Viotti, som sidste år tog både orkestret og publikum med storm, og som heldigvis vender tilbage i den kommende sæson.

Vi er inderligt taknemmelige for det store og stadigt voksende publikum, som DR SymfoniOrkestret har her i Koncertsalen, og vi håber, at vi med dette års nytårskoncerter skaber både glæde, begejstring og eftertanke, så vi sammen med publikum og de tusinder, der lytter og kigger med, får sat et smukt musikalsk punktum for 2017.

Med de bedste håb om et godt og musikalsk 2018 byder DR Symfoni-Orkestret hermed velkommen til dette års *Nytårsgalla*. Vi ønsker jer alle et varmt og lykkebringende nytår.

Kim Bohr
Chef for DR Kor & Orkestre

Nytårsgalla 2017

JOHANN STRAUSS d.y.: FLAGERMUSEN, OUVERTURE

Af Jens Cornelius

Wienermusik er nytårsmusik – og det er der er i hvert fald mindst to grunde til. Den ene er de berømte nytårskoncerter, som Wiener Filharmonikerne har spillet hvert år siden 1939. Her spiller man stort set kun musik af wienerdynastiet Strauss.

Johann Strauss den yngre (1825-1899) var søn af Johann Strauss den ældre (1804-1849) – men ikke i familie med komponisten Richard Strauss (1864-1949).

Den anden grund er Johann Strauss' operette *Flagermusen*, der udspiller sig nytårsaften. I *Flagermusen* møder man overklassens gamle Wien med dens rigdom og sorgløshed, og et væld af champagne og forvekslinger holder komedien kørende. Nedenunder er der både forbudt flirt og småperversioner, alt sammen en del af festen. Ouverturen er musik med mageløs gejst og humør. Egentlig ganske fantastisk, at det kan fastholdes på noder!

JOHANN STRAUSS d.y.: LEICHTES BLUT
JOHANN STRAUSS d.y.: TRITSCH-TRATSCH-POLKA

Johann Strauss den yngre grundlagde som 19-årig sit eget orkester, som også hans brødre Josef og Eduard fik andel i. Succesen var kolossal, og deres hemmelige våben var vals. Den nye dans, hvor man holdt sin partner tæt og snurrede berusende rundt sammen – ikke noget med tåbelige påfuglebevægelser som i de gammeldags kvadrilledanse.

En anden af de nye danse var den hurtige polka, der indbyder til knaldeffekter og højt humør. Et perleeksempel er *Tritsch-Tratsch-Polka* fra 1858. 'Tritsch-Tratsch' er wienerjargon for 'sladder', og det er da tydeligt, at orkesterinstrumenterne sniksnakker og ikke kan holde på en hemmelighed.

Polkaen *Leichtes Blut* blev komponeret knap ti år senere. Strauss skrev den, da han manglede et kvikt, hurtigt nummer på programmet ved siden af sit nye valsehit *An der schönen blauen Donau*. *Leichtes Blut* kan oversættes til 'Let om hjertet', og sådan bør Strauss' polkaer også spilles, ikke mindst denne!

JOSEF STRAUSS: FRIEDENSPALMEN

Strauss-brødrenes musikalske niveau var stort set jævnbyrdigt. Den mellemste bror Josef Strauss skrev næsten 300 kompositioner. Desværre var hans helbred dårligt, og han døde allerede som 42-årig. Inden da havde

han oplevet stor anerkendelse. Hans storebror Johann sagde, at Josef var den bedste af de to – bare ikke den mest berømte.

Friedenspalmen (Fredspalmer) er en vals, der blev skrevet efter krigen mellem Preussen og Østrig i 1866. Østrig tabte mange provinser og landområder, og befolkningen var i chok. Til en koncert senere samme år skrev Josef Strauss denne fredsvals. Østrig havde lidt et smerteligt nederlag – men man fornemmer, at det vigtigste for Josef Strauss var, at krigen var forbi.

JOHANN STRAUSS d.y.: SEID UMSCHLUNGEN, MILLIONEN!

I afdelingen for ambitiøse wienervalse finder man *Seid umschlungen, Millionen!* (Vær omslynget, millioner!). Hvis titlen virker bekendt, er det fordi ordene indgår i Friedrich Schillers *Ode til glæden* om alverdens forbrødring, der udgør finalen i Beethovens berømte 9. Symfoni.

Strauss skrev valsen i 1892, og hans bror Eduard uropførte den i Wiens Musikverein – den sal, hvor de kendte *Nytårskoncerter* spilles. Eduard tog stykket med på turné de kommende måneder og skrev til sin bror, at *"Millionvalsen* er en sensation, hvor vi end kommer frem."

Stykket er tilegnet ingen ringere end Brahms, tidens mest berømte symfoniker. Han blev overrasket af sin gode ven Strauss med denne nye og imponerende vals – en gestus, der med Brahms' ord gjorde ham "lykkelig og stolt".

JOHANN STRAUSS d.y.: ORPHEUS-KVADRILLE

Dette sjældne stykke består af temaer fra operetten *Orfeus i Underverdenen* – som vel at mærke ikke er skrevet af Johann Strauss, men af Offenbach! Det er med andre ord et potpourri, hvor Strauss har brygget et stykke sammen af sin franske kollegas gode melodier, bl.a. den berømte *Can-can*.

Ordet 'quadrille' (kvadrille) betyder, at stykket er udformet i stil med den musik, man bruger til kvadrilledans, dvs. selskabsdanse for fire par, som vi herhjemme bedst kender fra *Les Lanciers*.

JOHANNES BRAHMS: UNGARSK DANS NR. 1

Nytårsgallaens første halvdel slutter med ungarske toner, som er et særligt område af wienermusikken. Nabolandene Østrig og Ungarn endte som bekendt med at forene sig i et dobbeltmonarki, og ungarsk musik blev nu den højeste mode i Wien.

'Ungarsk stil' kunne være mange ting. Da Brahms i 1869 skrev sine ti første *Ungarske dans*e, vidste han ikke, at flere af de temaer, han troede var ægte folkemelodier, i virkeligheden var skrevet af ungarske underholdningskomponister.

Brahms skrev sine *Ungarske dans*e for firhændigt klaver, men succesen var så stor, at han lavede bl.a. *Ungarsk Dans nr. 1* i en orkesterudgave. Han komponerede også en hel stribe nye danse, så han kom op på 21 i alt.

RICHARD WAGNER: LOHENGRIN, FORSPIL TIL 3. AKT

Anden del af koncerten tager os en tur i operaen med nogle af de mest populære ouverturer og mellemspil. Wagners opera *Lohengrin* fortæller sagnet om en gralsridder, vogter af *Den hellige gral*. Lohengrins hemmelige viden gør, at ingen må kende hans navn. Ikke engang hans elskede Elsa.

Det triumferende forspil til 3. akt lægger op til brylluppet mellem Lohengrin og Elsa. Endnu tegner alt lyst. Men for at redde Elsa fra en falsk anklage må Lohengrin give sig til kende som hellig ridder, søn af Parsifal. Derefter er han nødt til at forlade hende – og han tager afsted, som han ankom, nemlig på en båd trukket af en svane.

PIETRO MASCAGNI: CAVALLERIA RUSTICANA, INTERMEZZO

Operaen *Cavalleria rusticana* (der kan oversættes til det klodsede 'Landligt kurmageri') var en sensation i 1890'erne. Den var skrevet af den bare 27-årige Pietro Mascagni, og her mødte man ikke mystiske riddere, men rigtige, almindelige mennesker. Stilen blev kaldt 'verismo' – realisme – selv om realismen bestemt er håndteret med teatralsk sans.

Operaen er et trekantsdrama fra Sicilien og foregår i påsken. Hen mod slutningen høres det berømte *Intermezzo*, som er en gribende påskehymne for orkester. Et mellemspil kan gøre det ud for en tænkepause, men nogle gange, som i dette tilfælde, er det faktisk operaens følelsesmæssige højdepunkt.

GIUSEPPE VERDI: SKÆBNENS MAGT, OUVERTURE

Verdis spændende opera *Skæbnens magt* fra 1863 foregår i Spanien. Leonora må ikke få sin elskede Don Alvaro, fordi han er halvblodsindianer. Ved et uheld dræber han Leonoras far, og nu sætter Leonoras bror alt ind på at forhindre deres giftermål.

Ouverturens urolige indledning får straks gåsehuden frem. Som gennemgående tema bruger Verdi den uforglemmelige arie *Pace, pace, mio dio* fra operaens slutning, og selv uden det efterfølgende kærlighedsdrama sætter ouverturen stærke følelser i gang.

GIOACHINO ROSSINI: WILHELM TELL, OUVERTURE

Ouverturen til Rossinis sidste opera, *Wilhelm Tell*, faktisk er en mini-symfoni i fire små satser. Scenen er de smukke alpelandskaber, hvor historien om den schweiziske frihedshelt Wilhelm Tell foregår.

Først hører man en langsom introduktion for solocello, ledsaget af fire andre celloer – det er højst usædvanligt fundet på! I det fjerne lyder ildevarslende tordenvejr fra paukerne. Derefter følger en vild og uhyggelig storm, som til sidst trækker sig bort. Nu er der igen fred, og på sæteren græsser køerne, mens hyrden trutter i sit alpehorn – hans tema spilles her af fløjte og engelskhorn.

Den landlige fred afløses brat af finalens galopperende tema, der siden er blevet kendt fra tegnefilm og utrolig mange andre uvedkommende situationer! Ouverturen ender i militær triumf, ligesom selve operaen ender med de undertrykte schweizeres befrielse fra østrigerne.

JOHANN STRAUSS d.y.: AN DER SCHÖNEN BLAUEN DONAU

De største af Strauss' valse er så righoldige, at de nærmest er symfoniske digte. Mest kendt er naturligvis *An der schönen blauen Donau* og dens associationer om at sejle gennem det Østrig-Ungarske rige.

An der schönen blauen Donau blev oprindeligt skrevet for mandskor og klaver.

Når man lyksaligt glider nedad Donau – turen tager 10-12 minutter – kan man evt. undervejs bemærke, hvordan Strauss har opbygget sådan en wienervals. Den har en langsom indledning og i alt fem forskellige valsestykker, der danner et slags potpourri.

De fem valse består hver af to dele, og Strauss' idérigdom er så utrolig, at han absolut ingen problemer har med at holde musikken flydende. Det er 150 år siden, han præsenterede stykket ved *Verdensudstillinge*n i Paris i 1867 – og hans musik er aldrig holdt op med at sejle op ad åen.

Dirigent

Lorenzo Viotti

Fotograf: Márcia Lessa

- **Lorenzo Viotti**
- **Schweizisk dirigent, født 1990 i Lausanne**
- **Kommende chefdirigent for Gulbenkian Orkestret i Lissabon**

Årets *Nytårsgalla* bliver dirigeret af den bare 27-årige schweiziske dirigent Lorenzo Viotti – et af Europas største dirigenttalenter, som i aften optræder med DR SymfoniOrkestret for anden gang.

Lorenzo Viotti er fra Lausanne og blev i første omgang uddannet som slagtøjsspiller. Inden han skiftede til dirigentfaget, spillede han slagtøj i Wiener Filharmonikerne – han har altså stået i en musikalsk 'mesterlære' indenfor det særlige wienerrepertoire.

Som dirigentstuderende var han så privilegeret at blive assistent for et par store mestre, Mariss Jansons og Bernard Haitink. Han fik sit gennembrud i 2015, da han vandt hele tre store dirigentkonkurrencer, bl.a. ved Salzburg Festspillene.

Den slags opvisning giver engagementer, og Lorenzo Viotti har allerede dirigeret mange af Europas allerbedste symfoniorkestre som f.eks. Concertgebouw Orkestret i Amsterdam, Det Franske Nationalorkester, Gewandhaus Orkestret i Leipzig og Dresdens Statskapel. Han har også dirigeret i flere operahuse, bl.a. på Venedigs legendariske La Fenice.

Til næste år tiltræder Lorenzo Viotti sin første chefdirigent-stilling, som bliver hos Portugals førende symfoniorkester, Gulbenkian Orkestret. Forude venter også gæsteoptrædener med Wiener Filharmonikerne og på Metropolitan Operaen i New York.

Måske nogen genkender Lorenzo Viottis efternavn. Hans far var den alt for tidligt afdøde dirigent Marcello Viotti (1954-2005), som dirigerede DR Symfoniorkestret ved flere *Torsdagskoncerter*, sidste gang i 2002. På programmet ved den lejlighed var bl.a. ouverturerne til *Wilhelm Tell* og *Skæbnens magt* – ligesom i aften.

Kok

Søren Westh

Fotograf: Joshua Gross

Igen i år er nytårsgalla-menuen udviklet af den bæredygtige Michelin-kok Søren Westh. Søren har tidligere arbejdet på El Bulli og Noma.

Søren har nu lagt restauranterne på hylden og er i dag ildsjælen bag det nystartede firma 506, der vil gøre verden bedre igennem mad, der smager fantastisk. Mad, som er skabt på bæredygtige principper.

Sideløbende er Søren en del af Vatikanets tænketank, Laudato Si' Challenge, der skal løse den globale klimakrise inden 2030.

Til daglig kan Sørens spændende bæredygtige arbejde følges på Instagram-kontoen @506food506

NYTÅRSMENU

Koncertbilletten inkluderer tre kanapéer, kransekage og et glas Prosecco

Rejecocktail med håndpillede rejer, ærtepuré og marineret spidskål med dild

Sprød tærte med nytårstorsk, karamelliserede blåmuslinger og syltede bøgehatte

Terrin af oksekæber, bearnaise-creme og sprød kartoffel

Klassisk kransekagebombe anno 2017 – Sweet Valentine

Va Bene Biodynamisk Prosecco

DR Symfoni Orkestret
Danish National Symphony Orchestra

DR Vokal Ensemblet
Danish National Vocal Ensemble

DR VokalEnsemblet og DR SymfoniOrkestret afrunder julen med de tre sidste dele af Bachs store Juleoratorium, som er skrevet til nytår og helligtrekonger i januar. På dirigentpodiet er DR VokalEnsemblets internationalt anerkendte chefdirigent Marcus Creed.

JULEORATORIET II

11. OG 12. JANUAR 2018 KL. 19.30
KONCERTSALEN

DR K3NC2RT HUS4T

Læs mere og køb billetter på drkoncerthuset.dk

DR
K3NC2RT
HUS4T

DR Symfoni Orkestret
Danish National Symphony Orchestra

HVAD, HVOR OG HVORDAN I DR KONCERTHUSET

Restauranten: Supplér din koncertoplevelse med en hyggelig og lækker middag i DR Koncerthusets Restaurant. På drkoncerthuset.dk kan du læse mere om restauranten og månedens menu. Det er nødvendigt at reservere bord i forvejen, og det kan gøres på e-mail: *book1bord@dr.dk* eller telefonisk på 35206360 (hverdage 12-16).

Garderoben er bemandet, gratis og befinder sig i foyeren. Af sikkerhedshensyn er det ikke tilladt at medbringe overtøj og store tasker i koncertsalen.

Pausedrinken kan bestilles og forudbetales i baren inden koncerten – så står den klar til dig i pausen.

ZERVED: På koncertdagen kan du også købe din pausedrink ved hjælp af en smartphone:

I Download gratis "Zerved" (via app-store eller Google Play)
II Bestil og betal
III Hent din drink i vores "Zerved-bar"

Parkeringen: Vi har fået nyt parkeringssystem, der er forudbetalt. Det vil sige, at man køber en P-billet i billetautomaten til et bestemt tidsrum og placerer den synligt i forruden på bilen. Det er ikke længere muligt at forudbetale sin parkering inde i DR Koncerthuset.

Rundvisninger: DR har en række rundvisningstilbud og tilpasser gerne rundvisninger efter dine behov. Besøg drkoncerthuset.dk.

Udlejning/konferencer: DR Koncerthuset danner en unik og professionel ramme om ethvert arrangement. Læs mere på DR Koncerthusets hjemmeside eller kontakt os direkte på email: *lejkoncerthuset@dr.dk*.

Gruppearrangementer: DR Koncerthuset kan altid skræddersy et gruppearrangement til dig, fx en middag med rundvisning og efterfølgende koncert. Du kan kontakte os på 35206100 eller på email: *gruppesalg@dr.dk* og få et uforpligtende tilbud.

FÅ NYHEDER OM DR KONCERTHUSET

Nyhedsbrevet: Få alle nyheder om kommende koncerter, konkurrencer og specialtilbud direkte i din indbakke. Tilmeld dig på drkoncerthuset.dk.

Facebook: Koncerthuset er også på Facebook. Her kan du få krydderier til din koncertoplevelse, kommentere, stille spørgsmål og få svar med det samme.

Følg os på facebook.com/drkoncerthuset.

DR's koncertvirksomhed støttes af blandt andre:

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
Aage og Johanne Louis-Hansens Fond
Augustinus Fonden
Beckett-Fonden
Oticon Fonden
Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens legat
Statens Kunstfond
Toyota-Fonden
S.C. Van Fonden
Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond
Damco. Global logistics. Individual solutions.

DR

DR Koncerthuset
Ørestads Boulevard 13 2300 Kbh S
Tlf.: 35 20 62 62
e-mail: drkoncerthuset@dr.dk

drkoncerthuset.dk
drsymfoniorkestret.dk